

Brussel, 6 juni 2025
(OR. en)

9951/25
ADD 1

ENV 479
CLIMA 196
AGRI 255
FORETS 37
ENER 220
TRANS 230
IND 175
SAN 307

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	6 juni 2025
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	C(2025) 3580 annex
Betreft:	ANNEX to the Commission Recommendation on guiding principles of water efficiency first

De delegaties vinden hierbij document C(2025) 3580 annex.

Bijlage: C(2025) 3580 annex

BIJLAGE

bij

Aanbeveling van de Commissie over leidende beginselen inzake waterefficiëntie eerst

Voornaamste praktijken op het gebied van waterefficiëntie voor de uitvoering van de leidende beginselen inzake waterefficiëntie eerst**1) Beter toezicht op de hulpbron**

Nauwkeurige en actuele waterbalansen bijhouden op basis van de beschikbare richtsnoeren¹ en die waterbalansen in overweging nemen bij planningsbesluiten die van invloed zijn op het waterverbruik en waterbesparende maatregelen. Daartoe moeten de volgende maatregelen worden overwogen:

- 1) Wateronttrekkingen, waterverliezen en terugstroming van water in alle waterlichamen van elk stroomgebied vaststellen en voortdurend monitoren, en digitale watermeting voor wateronttrekkingen en -lozingen bevorderen. Waterleveranciers moeten regelmatig documenten en gegevens over de veranderingen in de waterbalans en de waterkwaliteit openbaar maken.
- 2) In de sector van de openbare watervoorziening moet ervoor worden gezorgd dat het waterverbruik voor elk gebouw en, in het geval van appartementsgebouwen, voor elk appartement afzonderlijk wordt gemeten. Het gebruik van slimme meters moet worden aangemoedigd wanneer gegevensrapportage in realtime noodzakelijk is voor extra efficiëntiewinsten die de investering de moeite waard maken.
- 3) Ecologische debieten² in oppervlaktewaterlichamen vaststellen, mede rekening houdend met de behoeften van grondwaterlichamen, in alle stroomgebieden om het maximale volume aan duurzame onttrekkingen te kennen, hetgeen een voorwaarde is voor een rationeel en efficiënt watergebruik. Bij het maximale volume van duurzame onttrekkingen moet ook rekening worden gehouden met de behoeften van niet-consumptieve gebruikers en de vereisten in de desbetreffende wetgeving. Werk maken van grensoverschrijdende coördinatie om ecologische debieten tot stand te brengen voor grensoverschrijdende rivieren, om conflicten te voorkomen die een efficiënte aanpak van waterverbruik zouden kunnen ondermijnen. Zorgen voor de doeltreffende implementatie van ecologische debieten door deze systematisch in aanmerking te nemen in de voorwaarden voor watervergunningen.
- 4) Op basis van de beschikbare richtsnoeren³ zout en andere intrusies evenals de waterbehoeften van afhankelijke land- en aanverwante waterecosystemen die verbonden zijn met grondwaterlichamen, adequaat beoordelen. Op verantwoorde wijze door middel van een uitgebreide risicobeoordeling technieken voor kunstmatige grondwateraanvulling⁴ toepassen.

¹ Zie richtsnoer nr. 34 van de gemeenschappelijke uitvoeringsstrategie (CIS) in het kader van de kaderrichtlijn water “Guidance document on the application of water balances for supporting the implementation of the WFD”, [hier](#) beschikbaar.

² Zie CIS-richtsnoer nr. 31 “Ecological flows”, [hier](#) beschikbaar.

³ Zie CIS-richtsnoer nr. 18 “Groundwater status and trend assessment”, [hier](#) beschikbaar.

⁴ Zie CIS-richtsnoer nr. 39 “Managed aquifer recharge”, [hier](#) beschikbaar.

- 5) Ervoor zorgen dat bij vergunningen voor wateronttrekking voor oppervlakte- en grondwater rekening wordt gehouden met voorspellingen inzake klimaatverandering die onzekerheid inbouwen in het anticiperen op toekomstige veranderingen in de waterbalans, en watervergunningen regelmatig op elkaar afstemmen om overmatige onttrekkingen te voorkomen⁵. Ervoor zorgen dat het systeem van de verlening van vergunningen voor onttrekkingen voldoende flexibel is, waarbij in voorkomend geval ook rekening wordt gehouden met aanzienlijke seizoensschommelingen. Onnodig lange termijnen voor de verlening van vergunningen vermijden zodat deze flexibel kunnen worden aangepast in het licht van veranderingen in de waterbalans. Een passende waterprijsstelling hanteren om een efficiënt watergebruik te waarborgen. Voldoende afschrikkende sancties vaststellen voor illegale, niet-geregistreerde of niet-toegestane wateronttrekkingen en -lozingen.
- 6) Ervoor zorgen dat de stroomgebiedbeheerplannen “waterbalansen” bevatten en het waterverbruik per sociaal-economische activiteit kwantificeren om de planning van efficiëntiemaatregelen op basis van ramingen van het resterende potentieel om water te besparen, te vergemakkelijken. Aspecten van droogterisicobeheer in stroomgebiedbeheerplannen integreren en voorbereidingen treffen voor het risico van een langdurige droogte.
- 7) Ervoor zorgen dat een grotere waterefficiëntie leidt tot weerbaarheid dankzij een lager waterverbruik. Daartoe moeten de volgende maatregelen worden overwogen:
 - het beginsel van terugwinning van de kosten voor waterdiensten volledig toepassen, zodat alle watergebruikers en watergebruikssectoren een passende bijdrage leveren aan de kosten van waterdiensten;
 - ervoor zorgen dat het waterprijsbeleid adequate prikkels bevat om de watervoorraden efficiënter te gebruiken, op basis van de economische analyse die vereist is op grond van bijlage III bij Richtlijn 2000/60/EG⁶;
 - beter en ruimer gebruikmaken van het beginsel dat de vervuiler betaalt en van de voorzorgsbeginselen, en daarbij schadelijke milieusubsidies afschaffen en voor alle watergebruikers betaalbare, rechtvaardige en billijke mechanismen voor prijsstelling invoeren.

De lidstaten kunnen daarbij de sociale effecten, de milieueffecten en de economische effecten van de terugwinning van de kosten alsmede de geografische en klimatologische omstandigheden van de betrokken gebieden in overweging nemen.

Zorgen voor volledige transparantie van het waterprijsbeleid, met name wat betreft de hoogte van de tarieven, het gebruik van de middelen en de maatregelen die worden genomen om de watervoorraad in stand te houden. Dit zou ook als goede praktijk moeten worden toegepast in andere sectoren dan die van het drinkwater en de behandeling van stedelijk afvalwater.

2) **Efficiëntie van het vervoer**

Het beheer van waterlekkage verbeteren als essentieel onderdeel van het operationele beheer van watervoorzieningssystemen en prioriteit geven aan investeringen om lekkages snel aan te pakken, waarbij de nadruk ligt op de voorzieningsgebieden waar de behoefte het grootst

⁵ Zie CIS-richtsnoer nr. 24 “River basin management in a changing climate”, [hier](#) beschikbaar.

⁶ CIS-richtsnoer nr. 1 “Economics and the environment”, [hier](#) beschikbaar.

is en waarbij alle beschikbare financieringsmogelijkheden en -instrumenten van de Unie worden benut.

3) Efficiëntie van de opslag

- a) Prioriteit geven aan maatregelen voor natuurlijke waterretentie⁷ in de bodem, bossen, grondwater en wetlands, die de verdamping verminderen in vergelijking met wateropslag boven de grond in kunstmatige reservoirs.
- b) Kunstmatige reservoirs regelmatig onderhouden, onder meer door financiering te reserveren voor de periodieke verwijdering van sedimenten en het voorkomen van lekken.
- c) Het stedelijk waterbeheer optimaliseren door middel van de opvang van regenwater en andere vormen van natuurlijke waterretentie, en de uitrol versnellen van maatregelen om overstorting te voorkomen⁸.

4) Efficiëntie van het gebruik

- a) De invoering van de beste beschikbare technologieën, praktijken en diensten bevorderen om een efficiënt gebruik van water in alle sectoren te waarborgen, onder meer door circulariteit te stimuleren.
- b) Het hergebruik van afvalwater bevorderen naast irrigatie, met name in de industrie, energie en de sector van de openbare watervoorziening, waarbij risico's voor de menselijke gezondheid worden voorkomen en rekening wordt gehouden met de milieueffecten van verminderde terugstroming in een stroomgebied.

5) Goede governance

- a) Regelingen voor waterallocatie ontwikkelen die transparant zijn en een inclusief governancemechanisme bevatten om voorspelbaarheid voor de betrokken watergebruikers, met inbegrip van niet-consumptieve gebruikers, te waarborgen en tegelijkertijd duurzaamheid, eerlijkheid en de eerbiediging van de mensenrechten te bevorderen. Bij het ontwerpen van mechanismen voor waterallocatie moet rekening worden gehouden met het potentieel van sectoren en regio's om water te besparen.
- b) Specifiek sociaal beleid ontwikkelen of handhaven dat ten goede komt aan watergebruikers met een laag inkomen en/of kwetsbare/gemarginaliseerde personen om de toegang tot water en sanitaire voorzieningen voor iedereen te waarborgen, zoals vereist door de Richtlijnen (EU) 2020/2184 en (EU) 2024/3019.

6) Opleiding en bewustmaking

- a) De vaardigheden verbeteren van waterbeheerautoriteiten en autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor waterverbruikende sectoren en deze opleiden om hen te helpen

⁷ Zie bijvoorbeeld "A guide to support the selection, design and implementation of natural water retention measures in Europe, Capturing the multiple benefits of nature-based solutions", [hier](#) beschikbaar; Technisch verslag nr. 82 van het CIS "Natural Water Retention Measures", [hier](#) beschikbaar, en Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek, "Nature-based solutions for agricultural water management", [hier](#) beschikbaar.

⁸ Overeenkomstig artikel 5 van Richtlijn (EU) 2024/3019.

het beginsel van waterefficiëntie eerst toe te passen om ze tot een lager waterverbruik aan te moedigen.

- b) Onderzoek en innovatie ondersteunen, vaardigheden verbeteren en de kennis over alle aspecten van efficiënt waterbeheer in waterverbruikende sectoren vergroten. Consumenten bewuster maken van het belang om water te besparen en hen in staat stellen duurzamer te handelen in het licht van de plaatselijke omstandigheden. Dit houdt ook in dat consumenten en burgers transparantie wordt geboden in verband met waterverbruik en waterbeheer overeenkomstig artikel 17 van Richtlijn 2020/2184 en artikel 24 van Richtlijn (EU) 2024/3019.
- c) Betere consumenteninformatie bevorderen en het bewustzijn over de watervoetafdruk van consumentenproducten en -diensten vergroten met behulp van instrumenten zoals de EU-milieukeur en het digitale productpaspoort uit hoofde van Verordening (EU) 2024/1781 van het Europees Parlement en de Raad⁹.

7) **Internationale dimensie**

- a) In voorkomend geval rekening houden met de beginselen en doelstellingen van deze aanbeveling bij het ontwerpen van technische en financiële steun aan partnerlanden.
- b) De samenwerking versterken met financiële instellingen zoals de Europese Investeringsbank, de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling en de Wereldbank, alsook met de particuliere sector om langetermijninvesteringen in initiatieven voor waterefficiëntie aan te trekken, overeenkomstig de doelstellingen van de Global Gateway-strategie van de EU¹⁰.
- c) Beste praktijken uitwisselen door de beginselen en doelstellingen van deze aanbeveling uit te voeren en te pleiten voor waterweerbaarheid en waterefficiëntie in het kader van internationale samenwerking.

⁹ Verordening (EU) 2024/1781 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van vereisten inzake ecologisch ontwerp voor duurzame producten, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2020/1828 en Verordening (EU) 2023/1542, en tot intrekking van Richtlijn 2009/125/EG (PB L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>).

¹⁰ Gezamenlijke mededeling aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's en de Europese Investeringsbank "De Global Gateway", JOIN(2021) 30 final.